

LANDSCHAPSKRANT DIJLELAND

Jaargang 9 nummer 2 oktober 2007

Regionaal Landschap Dijleland vzw bevordert het streekeigen karakter van onze regio en ondersteunt de zorg voor natuur en landschap. Met stimulansen voor natuureducatie en recreatief medegebruik, willen we bewoners en bezoekers onze streek laten ontdekken en beleven.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is actief in Bertem, Bierbeek, Herent, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is erkend door de Vlaamse regering en krijgt financiële ondersteuning van de Vlaamse overheid (Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap RO-Vlaanderen), de provincie Vlaams-Brabant en de tien leden-gemeenten.

Bij onze organisatie zijn verder betrokken:

- Natuur- en milieuverenigingen:
De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud, Natuurpunt, Milieuraad Huldenberg, Werkgroep Leefmilieu en Zomerfeest Oud-Heverlee
- Belgische Boerenbond
- IGO Leuven
- Wildbeheereenheid Tussen Vaart en Molenbeek
- Wildbeheereenheid Bertembos
- Wildbeheereenheid Meerdaal
- Wildbeheereenheid Honsem
- Wildbeheereenheid Tussen Voer en Ilse
- Vakantiegenoegens Leuven
- Toerisme Vlaams-Brabant

We krijgen ook advies van de milieumambtenaren van de betrokken gemeenten, de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap RO-Vlaanderen, de VMM - afdeling Water, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en Toerisme Vlaanderen.

© VILDEPHOTO

10 JAAR REGIONAAL LANDSCHAP DIJLELAND

Voorgeschiedenis

Al in 1966 startte de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Steden-schoon een campagne voor de oprich-ting van 'natuurparken' in Vlaanderen, naar het voorbeeld van de Duitse 'Naturparke' en de Franse 'parcs natu-rels régionaux'. In de loop van de volgende jaren werden verschillende voorstellen gelanceerd, onder andere ook voor een 'Natuurpark Dijleland'. De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud, een regionale natuur-vereniging die in 1969 ontstond naar aanleiding van de aanleg van de E 5 (nu E 40) dwars door Heverleebos, richtte al in 1970 een 'Werkgroep Natuurpark Dijleland' op. Maar in de jaren zeventig was Vlaanderen blijkbaar nog niet rijp voor 'natuurparken'. Toen in 1973 de allereerste 'Wet op het Natuurbehoud' werd gepubliceerd kwam daar het begrip natuurpark niet in voor.

Tussenstappen

In 1979 steunde de Koning Boudewijn-stichting het project 'Natuurpark Dijleland'. Het resultaat was een lij-vige inventaris ('compendium') van de natuur- en cultuurwaarden van het

Dijleland. De Werkgroep Natuurpark Dijleland volgde met argusogen diver-se dossiers die belangrijke natuur-waarden in het Dijleland dreigden aan te tasten. Maar van een stevige profes-sionele regionale structuur om werk te maken van landschapszorg, zoals in Duitsland of Frankrijk, kwam voorlopig nog niet zo veel in huis.

In de loop van de jaren tachtig en negentig waren in Vlaanderen ver-schillende initiatieven met wisselend succes van de grond gekomen.

Dat gebeurde eerst met een omwegje onder de noemer 'landschapsparken', maar uiteindelijk raakte de term 'regi-onale landschappen' ingeburgerd. In 1997 gaf het nieuwe natuurdecreet (met wat later het allereerste uitvoe-ringsbesluit) een wettelijke basis aan de 'regionale landschappen'.

Op 3 oktober 1997 werd Regionaal Landschap Dijleland vzw opgericht door de vzw's De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud, Milieuraad Huldenberg en Natuurreservaten Oost-Brabant. De financiële steun kwam in het begin uitsluitend van de provincie Vlaams-Brabant, die zich profileerde als een drijvende kracht voor de oprich-ting en ondersteuning van regionale landschappen in Vlaams-Brabant.

Vanaf 20 januari 2000 werd het Regionaal Landschap Dijleland defi-nitief erkend (en dus ook financieel gesteund) door de Vlaamse overheid.

Samenwerkingsverband

Ondertussen is Regionaal Landschap Dijleland vzw uitgegroeid tot een stevig samenwerkingsverband met 10 gemeenten (Bertem, Bierbeek, Herent, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren), de provincie Vlaams-Brabant en lokale afdelingen/verenigingen uit de sectoren natuur, landbouw, jacht, toerisme en recre-atie. Verschillende overheden hebben een adviserende stem in het bestuur. Samen werken aan natuur en land-schap staat centraal in de opdracht van Regionaal Landschap Dijleland vzw. Voor het uitwerken van de projecten beschikken we vandaag over een pro-fessionele ploeg van 7 medewerkers. We krijgen financiële steun van Europa, de Vlaamse overheid (Agentschap voor Natuur en Bos en Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed), de Vlaamse Landmaatschappij, het pro-vinciebestuur van Vlaams-Brabant en de 10 gemeentebesturen.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is niet het enige regionaal land-schap in Vlaanderen. Momenteel zijn er 11 erkende en 2 nog niet erkende regionale landschappen. Neem eens een kijkje op www.regionalelandschappen.be voor meer informatie!

10 JAAR WERKEN VOOR NATUUR

Een kleine selectie

Holle Wegen

Holle wegen vormen ongetwijfeld het meest typische landschapselement van onze streek. Hoewel er in de loop van de (recente) geschiedenis ook nogal wat zijn verdwenen, tellen we er nu nog meer dan duizend in het Dijleland! Van bij het begin namen ze dan ook een belangrijke plaats in onze werking in.

Na een grondige inventarisatie van alle holle wegen in het Dijleland, legden we ons toe op de uitvoering van achterstallig beheer en herstel. Dat betekent bijvoorbeeld het plaatsen van erosiedammetjes en aanplantingen om de taluds te verstevigen. We geven advies over het nodige beheer en publiceren een reeks brochures met wandelroutes langs holle wegen (zie ook verder in deze landschapskrant).

Erosiedammetjes in de holle weg Flosstraat in Vossem

Beheerwerken in de Korbeekstraat te Leefdaal

Poel te Oud-Heverlee

Plaats voor poelen

Door de toenemende vervuiling en het verdwijnen van geschikte leefgebieden gaat het wereldwijd niet zo goed met amfibieën. Om de kikkers, padden en salamanders in het Dijleland meer overlevingskansen te bieden, werden 45 poelen aangelegd, natuurlijker ingericht of hersteld. Positief is dat de amfibieën snel hun weg vonden naar deze nieuwe voortplantingsplaatsen.

Aanleg van een nieuwe poel

Lekker landschap

Hoogstamboomgaarden leveren niet alleen lekker fruit. Ze ogen ook mooi in het landschap en zijn interessant voor heel wat dieren. Daarom hebben we al meer dan 1300 nieuwe hoogstamfruitbomen aangeplant, verspreid over 85 verschillende locaties. Hopelijk wordt het Dijleland zo opnieuw aantrekkelijker voor ondermeer de zeldzamer wordende eikelmuis of de uit onze streek verdwenen das.

Aanbrengen van veebescherming rond een pas geplante fruitboom

Een jonge hoogstamboomgaard

Perceelsrand langs Meerdaalwoud

De boer op

Sinds 2004 werken we met de Vlaamse Landmaatschappij samen om via beheerovereenkomsten op landbouwbedrijven de zorg voor milieu, natuur en landschap aan te moedigen. Dit is de taak van de bedrijfsplanner, die samen met de landbouwer de mogelijkheden op het bedrijf bekijkt. Met de beheerovereenkomsten wordt gewerkt aan erosiebestrijding, perceelsrandenbe-

heer, hamsterbescherming, aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen, botanisch beheer, De resultaten tot nu toe zijn: meer dan 57 kilometer perceelsranden langs holle wegen, waterlopen, bos, houtkanten en wegbermen, meer dan 170 hectare aan erosiebestrijdende maatregelen (grasbufferstroken, grasgangen, niet-kerende groundbewerking) en ongeveer 6 hectare specifieke maatregelen voor de bescherming van de wilde hamster.

EN LANDSCHAP

Boomchirurg aan het werk in domein Bethlehem te Herent

Oeververstevestigingswerken in de Abdij van Park te Heverlee

Landschapszorg

Het landschapsteam voerde een grote verscheidenheid aan kleinere en grotere landschapsgerichte werken uit: knotten van bomen, gespecialiseerde snoeiwerken,

aanbrengen van oeververstevingen, ruimen en natuurlijke inrichting van vijvers, heraanleg van pastorietuinen, dreefherstel, aanplant van houtkanten, inrichting van een oude groentekelder tot vleermuizenverblijf,

Vaak wordt gewerkt op gemeentelijke eigendommen, maar in bepaalde gevallen kan het Landschapsteam ook bij particulieren aan de slag. Informeer bij onze landschapsanimator koen.berwaerts@rld.be, 016 40 85 58 of kijk op www.rld.be.

Ruimingswerken in het Pastoorsbos te Bertem

Toekomst

Regionaal Landschap Dijleland vzw wil de volgende jaren met minstens evenveel enthousiasme verder gaan op de ingeslagen weg. De ervaring leert dat het niet altijd gemakkelijk is om mensen van uiteenlopende organisaties en overheden samen te brengen om de schouders te zetten onder projecten die zorgen voor een aantrekkelijker landschap in het Dijleland. De resultaten van de voorbije jaren hebben ons geleerd dat dit wel degelijk mogelijk is. We willen iedereen van goede wil van harte danken voor hun medewerking en rekenen op hun en uw verdere steun om het Dijleland nog mooier te maken!

START FEESTJAAR

10 JAAR REGIONAAL LANDSCHAP DIJLELAND VZW
Wees erbij op 25 november in Vossem!

Wandeling door de holle wegen van Vossem en Leefdaal

Om 14 u trekken we onze stapschoenen aan om één van de nieuwe wandelroutes te verkennen, met een ervaren gids die zorgt voor dat extra boeiende woordje uitleg onderweg.

Wanneer?

Zondag 25 november 2007

Waar?

Gemeenteschool Vossem, Dorpsstraat

Programma:

13 u 30:

start feestjaar met

- 10 jaar Regionaal Landschap Dijleland vzw in een notendop
- Voorstelling van het feestprogramma
- Voorstelling van de wandelbrochure 'Langs holle wegen in Tervuren en Bertem'

14 u:

wandeling met gids door de holle wegen van Vossem en Leefdaal

Deelnemen is gratis.

Vooraf inschrijven is niet nodig.

NIEUWE WANDELBROCHURES Langs holle wegen in het Dijleland

Regionaal Landschap Dijleland vzw lanceerde een nieuwe reeks wandelbrochures die onze holle wegen extra in de schijnwerpers zetten. De eerste editie 'Langs holle wegen in Overijse' beschrijft twee wandelingen: de 'Koningsbergroule' (11,1 km of in te korten tot 7,4 km) en de 'Keizer Karelroule' (5,7 km). Beide routes leiden de wandelaar door de mooiste holle wegen van Overijse. De brochure beschrijft ook twee verbindingroutes zodat de wandelingen gecombineerd kunnen worden tot een mooie dagtocht van 20 kilometer.

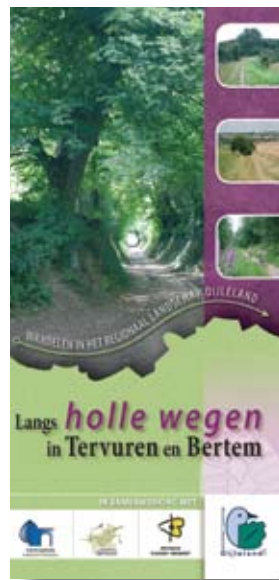
Bij de start van ons feestjaar, op 25 november, stellen we de tweede brochure in onze reeks voor: 'Langs holle wegen in Tervuren en Bertem'. In deze uitgave stippelen we twee verrassende wandellussen uit op de grens van Vossem en Leefdaal. Je kan kiezen voor een lus van 6,4 of van 8,9 km. Ze zijn ook te combineren tot één lus van 14 km. De wandelingen starten in de dorpskern van Vossem. De routes zijn niet bewegwijzerd en lopen grotendeels over onverharde veld- en voetwegen.

Naast de gedetailleerde routebeschrijvingen geven de brochures ook heel wat informatie over ontstaan, natuurwaarden, beheer, bedreigingen en wettelijke bescherming van holle wegen. De kleurrijke brochures tellen een dertigtal bladzijden en hebben een handig meeneemformaat. Bij elke routebeschrijving is een kaartje opgenomen (schaal 1:15.000) dat de weg weergeeft. De uitvouwbare achterflap toont de routes in een oogopslag op een overzichtskaart.

De brochures zijn te koop bij Regionaal Landschap Dijleland vzw voor € 2,30 (incl. verzendingskosten). Bestellen kan door dit bedrag over te schrijven op rekeningnummer 001-3135203-45 van Regionaal Landschap Dijleland vzw met de vermelding 'Holle wegen Overijse' of 'Holle wegen Tervuren Bertem'.

Wie de brochure bij ons afhaalt betaalt slechts € 1,70.

Je kan bij RLD vzw ook nog altijd het interessante boekje 'Holle wegen' kopen (126 blz. - € 7,70 incl. verzending), over ontstaan en bijzonderheden van holle wegen.

INSPIREREND DIJLELAND

Fotografie- en gedichtenwedstrijd

Regionaal Landschap Dijleland vzw organiseert in het kader van haar 10-jarig bestaan een fotografie- en gedichtenwedstrijd onder de naam 'Inspirerend Dijleland'. Het thema van de wedstrijd is 'Natuur en Landschap in het Dijleland'.

Iedereen kan deelnemen, ongeacht de leeftijd. Er zijn vier categorieën:

- Fotografie, tot en met 17 jaar
- Fotografie, vanaf 18 jaar
- Gedichten, tot en met 17 jaar
- Gedichten, vanaf 18 jaar

Aan de fotografiwedstrijd kan je alleen deelnemen met digitale kleurenfoto's. Elke deelnemer mag maximum 5 foto's insturen. Voor de gedichtenwedstrijd mag per deelnemer 1 gedicht ingestuurd worden. De wedstrijd loopt tot 1 mei 2008. Als hoofdprijs wordt in elke categorie een ballonvaart weggegeven!

Wie wil deelnemen kan alle nodige informatie lezen in het wedstrijdreglement dat te vinden is op www.rld.be of op te vragen is op het secretariaat van RLD vzw via 016 40 85 58.

DRUK IN DE WEER

Respect voor mens en milieu

Vanaf dit nummer wordt onze landschapskrant gedrukt bij 'Druk in de Weer'. Dit is een Gentse drukkerij die gespecialiseerd is in milieuvriendelijk drukwerk. Zo wordt er niet alleen uitsluitend gedrukt op kringlooppapier, maar wor-

den ook de schadelijke organische solventen volledig uit het drukprocédé gebannen en alleen nog plantaardige inkt gebruikt. Zo proberen we ook met ons eigen drukwerk maximaal zorg te dragen voor het milieu.

INFORMATIEAVOND 'AGRARISCHE NATUUR'

Donderdag 13 december 2007, 20 u.
Provinciehuys, Provincieplein 1, Leuven (Auditorium)

Er zijn heel wat planten- en diersoorten die gebonden zijn aan het landbouwlandschap. Denk maar aan akkerkruiden, hamster, haas, kwartel, geelgors of veldleeuwrik. Maar de intensiteit van het landgebruik laat vaak niet veel ruimte meer voor deze planten en dieren. Op deze informatieavond voor het brede publiek willen we graag laten zien welke soorten in het Dijleland een al dan niet verborgen bestaan leiden. We vertellen ook meer over de beheerovereenkomsten die landbouwers kunnen afsluiten om zorg te dragen voor de speciale soorten die

voorkomen in het landbouwgebied. Zo kijk je bij een volgende wandeling langs velden en akkers misschien even anders naar het landschap! In de pauze organiseren we een originele diergeluidenquiz. Deelname is gratis.

Meer informatie: Regionaal Landschap Dijleland vzw
Tel: 016 40 85 58, info@rld.be, www.rld.be

GROEN LEESVOER

Gids Regionaal Landschap Dijleland Marc De Coster

Het ontstaan van het landschap en de verscheidenheid van de natuur in het Dijleland komen ruim aan bod, met bijdragen over opvallende cultuurhistorische 'ankerplaatsen'.

Deze sobere, maar aantrekkelijke gids is gepubliceerd in samenwerking met de uitgeverij Octogone en telt 92 pagina's.
→ 10,70 euro.

Topografische kaarten

Een uitstekende aanvulling bij onze gids! Deze kaartenset geeft een volledig overzicht van de 10 Vlaams-Brabantse gemeenten die deel uitmaken van het Regionaal Landschap Dijleland. De drie kaarten (schaal 1/25.000) zijn:

- Deel 1: Bertem, Bierbeek, Herent, Leuven en Oud-Heverlee
- Deel 2: Bertem, Huldenberg, Overijse, Tervuren
- Deel 3: Bertem, Herent, Kampenhout, Kortenbergh, Leuven

→ 1 kaart: 7,40 euro
→ 2 kaarten: 14,30 euro
→ 3 kaarten met opbergmap: 17,50 euro.

Langs trage wegen in Oud-Heverlee en Bierbeek

Deze brochure bevat een kaart en een uitgebreide beschrijving van de wandel- en fietsroute langs voet- en veldwegen tussen het Zoet Water (Oud-Heverlee) en de Borne (Bierbeek).

Een uitgave van Regionaal Landschap Dijleland vzw, 2004, 28 blz., → 2,30 euro

Holle wegen handleiding

Alles wat u ooit wilde weten over holle wegen, maar niet durfde te vragen, leest u in deze brochure. Een uitgave van Regionaal Landschap Dijleland vzw, oktober 2000, 126 blz., → 7,70 euro.

Groene gevels

Een handige gids voor wie aan de slag wil gaan met klimplanten voor gevels. Een uitgave van Regionaal Landschap Dijleland vzw, mei 2000, 52 blz., → 3,50 euro.

Hagen en houtkanten

Een brochure over de aanplanting en het onderhoud van hagen en houtkanten. Uitgebreide informatie over 23 streekeigen soorten, met mooie foto's van elke soort. Een uitgave van Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw, 1999, 40 blz., → 3,50 euro.

Over spaden, padden en poelen

Een praktische gids voor de aanleg van poelen, met veel aandacht voor de praktische en administratieve elementen. Een uitgave van Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw, 1997, 40 blz., → 3,50 euro.

U kunt deze uitgaven bestellen bij Regionaal Landschap Dijleland vzw door het verschuldigde bedrag (dat is steeds inclusief de verzendingskosten) te storten op rekeningnummer 001-3135203-45 van Regionaal Landschap Dijleland vzw, Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee met de vermelding van de titel van de publicatie.

De Dijleland Nieuwsbrief wordt vier keer per jaar via e-mail verstuurd en houdt je op de hoogte van onze activiteiten en projecten. Als je deze elektronische nieuwsbrief wil ontvangen, surf dan naar www.rld.be, klik op 'nieuws' en schrijf je in.

Deze Landschapskrant Dijleland is een uitgave van Regionaal Landschap Dijleland vzw, Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee, tel. en fax 016 40 85 58, e-mail: info@rld.be

Verantwoordelijke uitgever: Rob Parisi, voorzitter Regionaal Landschap Dijleland vzw
Redactie: Marc De Coster, tel. 016 40 47 80, info@rld.be
Vormgeving: Roel Thoné, tel. 0487 560 320, roel.thone@telenet.be
Foto's: Regionaal Landschap Dijleland, Vildaphoto
Druk: Druk in de Weer, Gent
Deze landschapskrant wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier, zonder schadelijke solventen en met inkt op plantaardige basis.